

El pont de l'Estat canviarà la cara

La setmana passada, l'Ajuntament de Tortosa va presentar els elements bàsics de la que haurà de ser la remodelació de l'anomenat pont de l'Estat. El projecte inclou l'ampliació dels dos voladissos laterals i l'habilitació d'espais diferenciats per als vianants i els ciclistes, a més a més de nous accessos, modificació de l'entroncament amb la xarxa urbana i rehabilitació i neteja de l'estructura.

Josép Bayerri Raga

L'actual pont va ser inaugurat el 4 d'abril del 1941. Era el primer gran pont construït amb la tècnica de la soldadura electrògena. Va ser bastit per una empresa alemanya en el marc de la col·laboració entre el règim del general Franco i l'Alemanya nazi, raó per la qual l'acte tingué un gran ressò propagandístic i va comptar amb l'assistència del ministre d'Obres Públiques i el capità general, entre altres mandataris. Les plaques són encara als dos caps de pont. La gent del carrer, amb sarcasme, deia que al cap de dos anys s'esfondraria perquè, al ser soldat, seria il·licenciat (aleshores el servei militar durava dos anys). El disseny resultà d'una gran elegància i sobrietat tot i la limitació dels mitjans emprats, per bé que les massisses columnes preexistents en fan perdre airostatat. Vaig lle-

gir que en el projecte va intervenir l'enginyer Eduardo Torroja. Caldria confirmar-ho.

Quan es va construir el primer pont, va ser batejat, popularment, com a pont de l'Estat perquè l'obra va anar a càrrec del govern, per diferenciar-lo del pont de la Cinta (per a la gent, el "pont pagant"), d'iniciativa privada. La història va començar el 4 de juliol del 1892 en incendiar-se el pont de barques, el qual, des del segle XIII, era l'únic pas estable sobre l'Ebre entre Saragossa i el mar, tret del pont del ferrocarril (1869). A l'època, es va especular que el foc havia estat provocat per obligar l'Estat a construir un pont metàl·lic, però, com van haver-hi dos morts, s'hi tirà terra a sobre. Immediatament, l'alcalde, Julio González, i el diputat a Corts Teodoro González iniciaren gestions perquè l'Estat aprovés el projecte de nou pont, les obres del qual foren adjudica-

Les baranes de l'accés al pont per la banda de Tortosa són les originals del pont construït en el segle XIX.

cades el 27 de juliol del 1893 a La Maquinista Terrestre y Marítima. La seua ubicació va comportar una llarga polèmica, ja que molts demanaven que fos situat més cap a l'eixample, vora el mercat (inaugurat el 1887). Els botiguers, però, perquè quedés més a prop de l'aleshores centre comercial i urbà (a l'entorn del carrer de la Rosa), pressionaren perquè anés on finalment va anar malgrat que calia enderrocar moltes cases, també l'església del Roser, les rampes tindrien un pendent molt accentuat i calia destruir la

meitat de la plaça porxada anomenada de la Constitució en record de la del 1812.

Alhora, tres rics propietaris tortosins (Rufo Franquet, Josep Brunet i Manuel Porcar) s'associaren per construir un pont lleuger, en règim de peatge, al mateix indret on hi havia el pont de barques. Tota la gestió es portà en secret -a nivell popular fou anomenat "el pont dels muts"- i amb gran celeritat, i es va encarregar l'obra a la mateixa empresa a la que s'havia adjudicat el pont de l'Estat. Mentre el pont

públic sofria tota mena d'entrebancs, inclosos aturs dels treballadors i sabotatges, les obres del pont privat avançaven fins a ser inaugurat el 8 de juny del 1895. Tres anys després quedaren enllestides les obres del pont de l'Estat, però no s'hi va poder circular fins al 7 de novembre del 1911 a causa de problemes en les expropiacions de les cases per construir-ne les rampes a la part de Tortosa i de l'església del Roser. El bisbe, l'ultraconservador i carlista Pedro Rocamora García (1894-1923), s'oposà a l'enderrocament de l'església fins que se'n construís una de nova a la part de Ferreries. El poder del caciquisme.

La nit del 3 al 4 d'abril del 1900, l'encara diputat Teodoro González i l'alcalde Eduardo Rico van promoure la construcció il·legal d'unes escales de fusta a cap i cap de pont perquè, almenys, els vianants s'estalviessin el peatge, però els vehicles continuaven pagant per passar el riu. L'abril del 1938, els dos ponts -com el del tren- van ser dinamitats per impedir l'avanç de les tropes franquistes. El pont de l'Estat va ser reconstruït, però no el de la Cinta. Sobre l'única columna que el sustentava es va aixecar el monument a la Batalla de l'Ebre el 1966. ■